MALTA

QORTI TAL-APPELL

(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF LAWRENCE MINTOFF

Seduta tat-28 ta' Ottubru, 2020

Appell Inferjuri Numru 107/2018LM

Anthony Dingli bin-numru tal-karta tal-identità 400854(M)
(l-appellat)

***vs*.**

Bank of Valletta p.l.c. (C-2833)
(is-soċjetà appellanta)

Il-Qorti,

<u>Preliminari</u>

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimata socjetà **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-soċjetà appellanta"] mid-deċiżjoni mogħtija fit-12 ta'

Settembru, 2018, fil-każ numru 012/2016 u bl-okkju premess [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha ddeċieda dwar l-ilment tar-rikorrent **Anthony Dingli (K.I. numru 400854M)** [minn issa 'l quddiem "l-appellat"] billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellat is-somma ta' €3,911.73 (tlett elef disa' mija u ħdax-il Euro u tlieta u sebgħin ċenteżmi), bl-imgħaxijiet legali mid-data li fiha l-appellat ippreżenta l-ilment tiegħu quddiemu sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontriha.

<u>Fatti</u>

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kważi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et *vs.* La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellat kien aċċetta l-offerta tas-soċjetà appellanta fit-22 ta' Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-*Form of Acceptance and Transfer* esebita *a fol.* 56 tal-atti, sabiex b'hekk hu kien intitolat għall-ħlas tas-somma ta' €11,735.18 (ħdax-il elf seba' mija ħamsa u tletin Euro u tmintax-il ċenteżmu). Dan filwaqt li huwa kien investa s-somma ta' €18,000.00 (tmintax-il elf Euro) fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi*

Manager Property Fund FD MP [minn issa 'l quddiem "LVMMPF"], kif jirriżulta mill-kopja tal-*Contract Note a fol.* 73 esebita fl-atti.

Mertu

4. L-appellat intavola proċeduri quddiem l-Arbitru fit-28 ta' Ġunju, 2016, kontra s-soċjetà appellanta permezz tal-preżentata ta' ilment fejn filwaqt li rrileva li huwa kien investa fil-*LVMMPF*, iddikjara li huwa ma kienx ġie kkumpensat ulterjorment stante li kien ġie meqjus bħala investitur ta' esperjenza.

5. Is-soċjetà appellanta wieġbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwenti: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' tranżazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta stante li kienet seħħet tranżazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ stante li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "klijenti eliġibbli"; (d) hija ma kinitx il-leġittimu kontradittur; (e) l-appellat kien biegħ u ttrasferixxi d-drittijiet kollha tiegħu, ukoll dawk litiġjużi lis-soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (ġ) l-appellat kien ġie meqjus bħala investitur ta' esperjenza; (g) hija ma kienet bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta' danni jew xort'oħra lill-appellat għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħha; (ħ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jitħallsu mill-appellat.

Id-Deċiżjoni Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deċiżjoni appellata wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

"Eċċezzjonijiet Preliminari

Eċċezzjonijiet dwar Ġurisdizzjoni

Il-provditur tas-servizz qajjem tlett eċċezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m'għandux jisma' dan il-każ għaliex m'għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeċiedi dwar kuntratt ta' tranżazzjoni bejn il-partijiet li saret res judicata *liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili b'mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wieħed frivolu u vessatorju* ai termini *tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u fil-konfront tal-* BOV *l-ilmentatur mhux '*klijent eliġibbli*'.*

L-Arbitru ser jittratta dawn it-tlett eċċezzjonijiet flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ġie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jiġi mitlub jiddeċiedi, iżda hija stabbilita fuq kriterji oġġettivi li l-leġiżlatur deherlu li għandu jistabbilixxi.

*Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, (fn. 19 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li '*jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taħt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imġiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.*' M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eliġibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.*

*Dan huwa imsaħħaħ minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li '*jittratta lmenti mressqa minn klijenti eliġibbli.*' L-istess, m'hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa' fil-parametri tal-istess Kap. 555.*

*Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun '*klijent eliġibbli*' u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun '*provditur tas-servizzi finanzjarji*' skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.*

*'*Klijent eliġibbli*' huwa definit bħala: '*klijent li jkun konsumatur ta' provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovdi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta' xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.*' (fn. 20 Kap. 555, Art.2) L-istess Artikolu jipprovdi li '*"klijent" għandu jinkludi, persuna fiżika, inklużi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriża.*'*

Il-ligi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

'"provditur tas-servizzi finanzjarji" tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun ġie liċenzjat jew awtorizzat xort'oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta skont l-Att dwar l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluż ida mhux limitat għal servizzi ta' investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta' kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni…*' (fn. 21* Ibid.)

L-ilmentatur odjern huwa klijent eliġibbli filwaqt li l-provditur tas-servizz huwa provditur tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq ċitat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jiġu sodisfatti dawn ir-rekwiżiti tal-liġi u, ġaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta' servizz li jaqa' taħt id-definizzjoni tal-liġi.

*Il-legiżlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief għal dak li jipprovdi l-istess Att. Pereżempju, l-Arbitru jista' jisma' każi li jmorru lura sal-1 ta' Mejju 2004, (u mhux aktar), u '*jista' jaghti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta' €250,000.*'*

Li kieku l-legiżlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħid il-provditur tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-legiżlatur m'għamlux.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċħad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, ġaladarba ġie deċiż li l-ilmentatur huwa klijent eliġibbli u jista' iressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qal l-provditur tas-servizzi finanzjarji li qed isostni li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet tranżazzjoni bejn il-partijiet liema tranżazzjoni għandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provditur tas-servizz jagħmel referenza għal dak li jipprovdi l-Kodiċi Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provditur tas-servizz kien qed joffri, (taħt xi kwalità jew oħra), servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provditur tas-servizz mhuwiex kumpannija ordinarja li daħlet f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieħor, imma l-provditur tas-servizz huwa kumpannija li taħdem fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u huwa soġġett għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc*, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jiġi protett l-investitur.*

Dan ġie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport tagħha tat-22 ta' Ġunju 2012, (fn. 22 Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund), *fejn għamlitha ċara li l-BOV kien suġġett għall-*guidelines *applikabbli qabel l-2007 u l-*Investment Services Rules *minn Novembru 2007.*

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, għalhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni ġuridika kemm liġijiet, regoli u regolamenti prattiċi u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet superviżjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke liġijiet u Direttivi (fn. 23 Kap. 555, Art 19(3)(ċ)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni ġuridika li nħolqot bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz m'hijiex waħda regolata esklussivament mill-Kodiċi Ċivili u fejn si tratta *relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet mhux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodiċi Ċivili u l-Kodiċi tal-Kummerċ. (fn. 24 Kap. 378, Art. 47(B))*

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deċiż minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 25 Dan il-każ jinsab fuq il-link: https://financialarbiter.org.mt.en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%_20p.l.c.%20et.pdf) *u semma r-raġunijiet għalfejn ma seħħetx tranżazzjoni bejn il-provditur tas-servizz u l-konsumatur.*

*L-Arbitru spjega li anke skont deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kunċett tal-*pacta sunt servanda *f'dawn il-każi fejn* si tratta *kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Aċċettazzjoni saru f'ċirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litiġjużi*

tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli inġusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħħet l-ebda tranżazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

Peress li l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod 'ekonomiku u mħaffef', *(fn. 26 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza għal dak li ġie deċiż minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.*

Għalhekk l-Arbitru qed jiċħad dawn l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza."

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanta ppreżentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċħad it-talbiet kollha tal-ilmentatur bl-ispejjeż tal-appell odjern u dawk tal-proċeduri arbitrali kontrih. Is-soċjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru kompletament skarta jew ma tax każ ta' numru ta' eċċezzjonijiet u sottomissjonijiet tas-soċjetà appellanta; (2) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (3) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda, jekk iddeċieda, li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skont il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555; (4) l-Arbitru għamel ukoll apprezzament ħażin tal-liġi u tal-fatti meta ddeċieda li jiċħad l-eċċezzjonijiet tal-preskrizzjoni *ai termini* tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16; (5) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u

tal-liġi meta warrab il-klawsoli kompromissorji mill-kuntratt ta' tranżzzjoni iżda fl-istess ħin żamm il-kuntratt fis-seħħ; (6) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta kkunsidra jekk l-appellat kienx investitur b'esperjenza; (7) l-Arbitru għamel l-iżbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

8. L-appellat għażel li ma jweġibx.

9. Permezz tad-digriet tagħha tat-8 ta' Ottubru, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet ġiet ippreżentata mis-soċjetà appellanta fis-16 ta' Ottubru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16.

<u>Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti</u>

10. Sabiex il-Qorti tevita tirrepeti dak kollu li diġa' ntqal fis-sentenza tal-appell tas-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et *vs.* La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f'dik is-sentenza japplikaw *mutatis mutandis* għal dan l-appell u li m'għandhiex x'iżżid ma' dak li ntqal fl-imsemmija sentenza.

<u>Decide</u>

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti, kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru 23/2018), **tilqa' l-appell tas-soċjetà appellanta u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, filwaqt li tiċħad l-ilment tal-appellat bl-ispejjeż tal-proċedura arbitrali u dawk tal-appell odjern kontrih.**

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef

Rosemarie Calleja
Deputat Reġistratur